

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

DEPARTAMENT GOSPODARKI, SKARBU PAŃSTWA I PRYWATYZACJI

KGP-4100-06-01/2012

Nr ewid. 36/2012/P/12/046/KGP

Informacja o wynikach kontroli wykonania w 2011 roku budżetu państwa w części 61 Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej

Warszawa maj 2012 r.

Misja *Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej*

Wizja *Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa*

**Informacja
o wynikach kontroli
wykonania w 2011 roku
budżetu państwa w części 61
Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej**

Dyrektor Departamentu Gospodarki,
Skarbu Państwa i Prywatyzacji

/ - /

Andrzej Otrębski

Zatwierdzam:

Marian Cichosz

/ - /

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli

Warszawa, 15 maja 2012 r.

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
tel./fax: 0 22 444 50 00
www.nik.gov.pl

Spis treści

1. WPROWADZENIE	4
Cel i zakres kontroli	4
Uwarunkowania prawne i organizacyjne.....	4
2. PODSUMOWANIE WYNIKÓW KONTROLI.....	5
Ocena ogólna.....	5
Sprawozdawczość.....	6
Uwagi końcowe i wnioski	6
3. WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI	7
Księgi rachunkowe.....	7
Budżet państwa.....	7
Wydatki budżetu środków europejskich	15
Inne ustalenia kontroli	16
4. INFORMACJE DODATKOWE O PRZEPROWADZONEJ KONTROLI.....	17
Protokół.....	17
Wystąpienie pokontrolne.....	17

ZAŁĄCZNIKI

1. Wprowadzenie

Cel i zakres kontroli

Najwyższa Izba Kontroli – Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji przeprowadziła, na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, kontrolę wykonania budżetu państwa w 2011 r. w części 61 – Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej. Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania ustawy budżetowej na rok 2011² oraz wydanie opinii o prawidłowości rozliczenia finansowego budżetu w tej części.

Kontrola została przeprowadzona w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej³ i obejmowała okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2011 r., a także okres planowania i rozliczenia budżetu na 2011 r. Kontrola przeprowadzona została od dnia 23 stycznia 2012 r. do dnia 3 kwietnia 2012 r., zgodnie z obowiązującymi w NIK standardami kontroli oraz założeniami metodycznymi do kontroli wykonania budżetu państwa⁴.

Uwarunkowania prawne i organizacyjne

Dysponentem głównym i III stopnia części 61 Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej jest Prezes Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej. W 2011 r. w części 61 Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej funkcjonowała jedna jednostka budżetowa – UPRP.

UPRP jest centralnym organem administracji rządowej w sprawach z zakresu własności przemysłowej, działającym na podstawie przepisów ustawy z dnia 30 czerwca 2000 r. Prawo własności przemysłowej⁵.

Doboru spraw do kontroli w UPRP dokonano w oparciu o dobór losowy w zakresie badania dowodów księgowych i dobór celowy w odniesieniu do badania próby wydatków, wybierając operacje największe pod względem wartości.

¹ Dz.U. z 2012 r., poz. 82.

² Ustawa z dnia 20 stycznia 2011 r. (Dz.U. Nr 29, poz. 150).

³ Dalej: Urząd lub UPRP.

⁴ Por. <http://www.nik.gov.pl/kontrole/standardy-kontroli-nik/>.

⁵ Dz.U. z 2003 r. Nr 119, poz. 1117 ze zm.

2. Podsumowanie wyników kontroli

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2011 r. w części 61 Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej⁶.

Gromadzenie dochodów i gospodarowanie środkami budżetowymi realizowane było rzetelnie, w zakresie tym nie stwierdzono nieprawidłowości. Prezes UPRP sprawował nadzór i kontrolę nad wykonaniem budżetu prawidłowo, tj. według zasad określonych w art. 175 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁷.

Dochody budżetu państwa zrealizowane w 2011 r. w części 61 Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej wyniosły 60 534,1 tys. zł i były wyższe o 2 534,1 tys. zł, tj. o 4,4% od dochodów zaplanowanych w ustawie budżetowej na rok 2011 (58 000 tys. zł).

Wydatki budżetowe poniesione przez Urząd w 2011 r. wyniosły 47 063 tys. zł, co stanowiło 99,2% budżetu po zmianach.

Wykonanie budżetu środków europejskich wyniosło 633 tys. zł, co stanowiło 48,6% planu po zmianach.

W części 61 UPRP skontrolowano wydatki na kwotę 6 398,2 tys. zł, tj. 56,5% zrealizowanych w 2011 r. wydatków podlegających badaniu. Kwota ta stanowiła 13,6% ogółu wydatków zrealizowanych w 2011 r.

Stwierdzone w toku kontroli uchybienia w zakresie rzetelności działań UPRP, podjętych na etapie uzgodnień treści porozumienia o dofinansowanie projektu systemowego Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka – „Wsparcie efektywnego wykorzystania własności przemysłowej w innowacyjnej gospodarce”⁸, zawartego z Ministrem Gospodarki w dniu 14 kwietnia 2011 r., nie wpłynęły na zmianę powyższej oceny, ze względu na poziom istotności tych uchybień oraz brak negatywnego wpływu na sprawozdawczość.

Wykonany został wniosek pokontrolny sformułowany po ubiegłorocznej kontroli wykonania budżetu państwa w części 61 UPRP⁹.

⁶ W kontroli wykonania budżetu państwa NIK stosuje trzystopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z zastrzeżeniami, negatywna. Por. <http://www.nik.gov.pl/plik/id,3665.pdf>.

⁷ Dz.U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.

⁸ Porozumienie Nr POIG.05.02.00-00-004/10-00.

⁹ Realizacja wniosku omówiona jest w punkcie 3 Informacji – Ważniejsze ustalenia kontroli, podpunkt Księgi rachunkowe.

Sprawozdawczość

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie opiniuje sprawozdawczość budżetową Urzędu.

Zdaniem Najwyższej Izby Kontroli sprawozdania budżetowe:

- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N),
- o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z),

oraz sprawozdanie budżetu środków europejskich

- z wykonania wydatków (Rb-28 UE)

zostały sporządzone terminowo i prawidłowo, na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej i przekazują prawdziwy i rzetelny obraz dochodów, wydatków, a także należności i zobowiązań w 2011 r.

Sprawozdania Rb-23, Rb-27 i Rb-28 zostały sporządzone w terminach określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej¹⁰, natomiast sprawozdania Rb-N i Rb-Z – w terminach określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych¹¹.

Uwagi końcowe i wnioski

Najwyższa Izba Kontroli w związku ze stwierdzonymi uchybieniami dotyczącymi zawarcia z Ministrem Gospodarki porozumienia w sprawie dofinansowania projektu POIG „Wsparcie efektywnego wykorzystania własności przemysłowej w innowacyjnej gospodarce”, wnioskowała o rzetelne analizowanie treści zawieranych umów.

¹⁰ Dz.U. Nr 20, poz. 103.

¹¹ Dz.U. Nr 43, poz. 247.

3. Ważniejsze wyniki kontroli

Księgi rachunkowe

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia rzetelność ksiąg rachunkowych. Prawidłowo funkcjonowały systemy rachunkowości i kontroli wewnętrznej, mechanizmy kontroli zarządczej oraz audyt wewnętrzny. Prawidłowo działał system księgowości komputerowej i prowadzone były księgi rachunkowe, a dowody i zapisy księgowe sporządzane zgodnie z wymogami formalnymi. Powyższą ocenę sformułowano na podstawie przeglądu analitycznego ksiąg i badania losowo dobranej próby dowodów dotyczącej wydatków. Z populacji dowodów księgowych na kwotę 11 322,2 tys. zł, szczegółowej kontroli poddano 90 dowodów/zapisów księgowych na kwotę 6 398,2 tys. zł, tj. 56,5% badanej populacji. Badana próba stanowiła 13,6% zrealizowanych w 2011 r. wydatków budżetu państwa w części 61 UPRP oraz 13,4% zrealizowanych wydatków łącznie z wydatkami z budżetu środków europejskich (633 tys. zł). Dobór próby dowodów/zapisów księgowych dokonany został w całości z zastosowaniem metody monetarnej¹². W badanej próbie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Zrealizowany został wniosek pokontrolny sformułowany po kontroli wykonania budżetu państwa w części 61 UPRP w 2010 r., dotyczący ujmowania w księgach rachunkowych, poza datą księgowania, również: daty operacji gospodarczej wynikającej z dowodu księgowego oraz daty dowodu księgowego stanowiącego podstawę zapisu, jeżeli różni się ona od daty dokonania operacji.

Budżet państwa

Dochody

Ustalone w ustawie budżetowej na rok 2011 dochody budżetowe w części 61 Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej, w wysokości 58 000 tys. zł, zostały wykonane w kwocie 60 534,1 tys. zł, tj. w 104,4%. Były one wyższe o 0,5% w porównaniu do dochodów w roku 2010, w którym wyniosły 60 210 tys. zł. Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli budżetu państwa w 2011 r., nie objęto szczegółowym badaniem dochodów w części 61 UPRP.

¹² Prawdopodobieństwo wylosowania dowodu księgowego jest proporcjonalne do wartości operacji udokumentowanej tym dowodem.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2011 r. należności pozostałe do zapłaty wynosiły 12,1 tys. zł i były o 5,7 tys. zł wyższe w porównaniu ze stanem na koniec grudnia 2010 r. Zaległości netto wyniosły 2,1 tys. zł i były o 0,1 tys. zł wyższe od stanu na koniec grudnia 2010 r. Zaległości obejmowały kwoty za sprzedaż wydawnictw UPRP i dotyczyły niezapłaconych faktur (o wartości od 2,4 zł do 551,93 zł), pomimo podjętych działań windykacyjnych. Pozostałe należności dotyczyły sześciu rozpoczętych postępowań układowych (na kwotę łączną 117 zł), należności z tytułu faktur wystawionych w grudniu 2011 r. (na łączną kwotę 913,78 zł), z terminem płatności przypadającym w styczniu 2012 r. oraz wystawionych not odsetkowych na łączną kwotę 1 tys. zł. W grudniu 2011 r. wystawiono dokumenty na kwotę 7,9 tys. zł dotyczące należności od Urzędu Harmonizacji Rynku Wewnętrznego (OHIM). Należność od OHIM wpłynęła na konto Urzędu w lutym 2012 r. W 2011 r. nie było należności, które uległy przedawnieniu, nie dokonywano umorzeń, zaniechań ani odroczeń należności budżetu państwa.

Dane dotyczące dochodów budżetowych przedstawiono w tabeli, stanowiącej załącznik nr 1 do Informacji.

Wydatki

NIK pozytywnie ocenia pod względem legalności, gospodarności, celowości i rzetelności wydatkowanie środków budżetowych przez UPRP w 2011 r.

Wydatki w części 61 Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej w ustawie budżetowej na rok 2011 określono na 47 084 tys. zł. W ciągu roku limit ten został zwiększony o 353 tys. zł z rezerwy celowej (cz. 83 budżetu państwa – rezerwa celowa) do kwoty 47 436,9 tys. zł.

Dysponent części 61 Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej otrzymał w 2011 r. z Ministerstwa Finansów środki w łącznej kwocie 47 191 tys. zł.

Zrealizowane w 2011 r. wydatki budżetowe w części 61 Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej, wyniosły 47 063 tys. zł, tj. 99,2% budżetu po zmianach. W porównaniu do 2010 r. zrealizowane wydatki były wyższe o 1 061,2 tys. zł, tj. o 2,3%. Niewykorzystane środki budżetowe w kwocie 128 tys. zł zostały zwrócone na centralny rachunek bieżący budżetu państwa w terminie określonym w rozporządzeniu Ministra

Finansów z dnia 20 grudnia 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa¹³.

Na różnicę pomiędzy środkami zaplanowanymi zgodnie z planem po zmianach a wykonaniem wydatków w 2011 r. w części 61 UPRP (374 tys. zł) składały się: środki zwrócone na centralny rachunek bieżący budżetu państwa (128 tys. zł) oraz dokonana przez Prezesa UPRP blokada środków¹⁴ w kwocie 246 tys. zł (zakaz dysponowania do końca roku środkami) w ramach przygotowania i sprawowania przewodnictwa w Radzie Unii Europejskiej. Blokady dokonano w związku z odwołaniem planowanej na listopad 2011 r. konferencji dyplomatycznej dla zawarcia porozumienia w sprawie utworzenia sądu dla patentu europejskiego.

W 2011 r. Prezes UPRP dokonał 12 zmian w planie finansowym wydatków budżetowych, ostatnią z nich w dniu 30 grudnia 2011 r. Dokonane zmiany polegały na przeniesieniach wydatków między paragrafami klasyfikacji budżetowej w dziale 750 – Administracja publiczna, wewnątrz rozdziałów 75001 – Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej i 75076 – Przygotowanie i sprawowanie przewodnictwa w Radzie Unii Europejskiej. Przeniesienia nie spowodowały zwiększenia planowanych wydatków na wynagrodzenia i uposażenia ze stosunku pracy. Zmiany te, w ocenie NIK, były celowe, rzetelnie udokumentowane i dokonane zostały zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Niemal całość wydatków (47 062 tys. zł) została zrealizowana w dziale 750 – Administracja publiczna. Wydatki w tym dziale wykonane zostały na poziomie 99,2% planu po zmianach. Wydatki w dziale 752 – Obrona narodowa (1 tys. zł) zostały zrealizowane w 100% w stosunku do planu i planu po zmianach. Kontrolą objęto wydatki¹⁵ (bieżące i majątkowe) na kwotę 2 026,6 tys. zł, stanowiące 17,9% kwoty wydatków objętych losowaniem. Do badania zastosowano wybór celowy wydatków najwyższych kwotowo z wylosowanej próby dowodów księgowych. W badanej próbie nie stwierdzono nieprawidłowości.

¹³ Dz.U. Nr 245, poz. 1637 ze zm.

¹⁴ Pismo Prezesa UPRP do Ministra Finansów z dnia 30 listopada 2011 r.

¹⁵ Za populację (zbiór wydatków) objętą badaniem przyjęto dokumenty/zapisy wyłącznie będące fakturami lub dokumentami równoważnymi fakturom i stanowiące podstawę płatności oraz odpowiadające tym dokumentom zapisy księgowe. Ze zbioru wyłączono dokumenty/zapisy dotyczące wynagrodzeń osobowych wynikających ze stosunku pracy wraz z pochodnymi. Ponadto, wyłączone zostały zapisy księgowe dotyczące transakcji o małej wartości (poniżej 50 zł). Poddany badaniu zbiór wydatków stanowiły wydatki majątkowe i wydatki bieżące (pozapłacowe).

Wydatki bieżące związane z funkcjonowaniem Urzędu w 2011 r. zrealizowano w wysokości 46 667,9 tys. zł, co stanowiło 99,2% wydatków ogółem. Były one wyższe o 978,6 tys. zł (tj. o 2,1%) od wydatków bieżących zrealizowanych w 2010 r. W strukturze wydatków największą pozycję (84,8% wszystkich wydatków ogółem i 85% wydatków bieżących) stanowiły wynagrodzenia wraz z pochodnymi, odpis na fundusz socjalny, wpłaty na PFRON oraz różne wydatki na rzecz osób fizycznych. Pozostałe wydatki bieżące w wysokości 6 779 tys. zł (tj. 14,4% wszystkich wydatków ogółem) przeznaczone zostały na zakupy i usługi. W ramach tych środków realizowane były przede wszystkim tzw. wydatki stałe (m.in. energia elektryczna i ciepła, usługi pocztowe i telekomunikacyjne, utrzymanie specjalistycznych baz danych wynalazków, wzorów użytkowych i znaków towarowych, zakup literatury patentowej krajowej i zagranicznej, konserwacje maszyn, urządzeń i sprzętu komputerowego, materiały biurowe, środki czystości).

Zrealizowane w 2011 r. wydatki majątkowe wyniosły 395 tys. zł (tj. 0,84% wydatków ogółem), w tym 7 tys. zł wydatki majątkowe związane z projektem systemowym POIG. Wykonanie wydatków inwestycyjnych było niższe o 5 tys. zł od planu wydatków inwestycyjnych po zmianach (z dnia 12 grudnia 2011 r.) Planowanych wydatków majątkowych nie zrealizowano w zakresie zakupów sprzętu komputerowego i urządzeń peryferyjnych na potrzeby zadań związanych z realizacją projektu systemowego POIG.

Dane dotyczące wydatków budżetowych prezentuje tabela stanowiąca załącznik nr 2 do Informacji.

Limit wydatków określony w ustawie budżetowej na rok 2011 został w ciągu roku zwiększony z rezerwy celowej o 353 tys. zł z przeznaczeniem na:

- sfinansowanie skutków podwyższenia w roku 2011 wynagrodzeń wraz z pochodnymi dla nowo powołanych ekspertów Urzędu,
- realizację projektu systemowego nr POIG.05.02.00-00-004/10-00 „Wsparcie efektywnego wykorzystania własności przemysłowej w innowacyjnej gospodarce”, realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka,
- sfinansowanie dodatków służby cywilnej oraz dodatkowego wynagrodzenia rocznego (wraz z pochodnymi) dla dwóch urzędników zatrudnionych w UPRP, mianowanych z dniem 1 grudnia 2010 r.,

- sfinansowanie nagrody jubileuszowej dla Prezesa Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej,
- sfinansowanie dodatków służby cywilnej dla dwóch pracowników zatrudnionych w UPRP, przewidzianych do mianowania z dniem 1 grudnia 2011 r.,
- sfinansowanie zadania specjalnego – System motywacyjno-lojalnościowy, w ramach programu wieloletniego „Przygotowanie, obsługa i sprawowanie Przewodnictwa Polski w Radzie Unii Europejskiej w II połowie 2011 r.”,

Niepełne wykorzystanie środków pochodzących z rezerwy celowej wystąpiło w zakresie realizacji przez UPRP projektu POIG „Wsparcie efektywnego wykorzystania własności przemysłowej w innowacyjnej gospodarce” (przyznano rezerwę celową w wysokości 206,2 tys. zł). Środki rezerwy celowej wykorzystano w kwocie 90,6 tys. zł, co stanowiło 43,9%. Przyczyną braku wykorzystania części środków rezerwy celowej był fakt, że wnioskowane na realizację projektu systemowego (w ciągu całego roku) środki z rezerwy przyznane zostały Urzędowi dopiero w połowie roku budżetowego (27 czerwca 2011 r.). Przy braku możliwości refundacji wydatków poniesionych do czasu przyznania rezerwy celowej i dysponowania przez Urząd środkami na realizację POIG dopiero w drugiej połowie roku, nie zrealizowano działań, dla których wymagane było przeprowadzenie postępowań przetargowych takich jak: przeprowadzenie badania sondażowego sektora MSP, digitalizacja opisów patentowych oraz stworzenie platformy edukacyjnej.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdziła uchybienia w zakresie rzetelności działań UPRP, na etapie uzgodnień treści porozumienia o dofinansowanie projektu systemowego POIG „Wsparcie efektywnego wykorzystania własności przemysłowej w innowacyjnej gospodarce”, zawartego z Ministrem Gospodarki w dniu 14 kwietnia 2011 r.

Wniosek UPRP o dofinansowanie projektu systemowego POIG złożony został do Instytucji Pośredniczącej (Ministerstwa Gospodarki) w dniu 11 października 2010 r. Zatwierdzenie Projektu do wsparcia przez Instytucję Zarządzającą (Ministerstwo Rozwoju Regionalnego) nastąpiło w dniu 8 lutego 2011 r. Porozumienie będące podstawą do realizacji przez UPRP zadań związanych z wymienionym wyżej projektem systemowym POIG zawierało m.in. zobowiązanie Ministra Gospodarki do udzielenia UPRP dofinansowania na wykonanie projektu, którego całkowity koszt (łącznie kwotę wydatków kwalifikowanych) określono na 10 770 tys. zł. Kwota ta miała być sfinansowana ze środków: budżetu państwa –

do kwoty 1 615,5 tys. zł oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego – do kwoty 9 154,5 tys. zł (tj. odpowiednio 15% i 85% kwoty całkowitych wydatków kwalifikowanych). Porozumienie wyznaczyło okres kwalifikowania wydatków dla Projektu od dnia 1 października 2010 r. (tj. ponad sześć miesięcy przed podpisaniem porozumienia). Zakończenie okresu kwalifikowania wydatków przewidziano na dzień 30 czerwca 2015 r. Postanowienia porozumienia z dnia 14 kwietnia 2011 r. wskazywały, że współfinansowanie krajowe ma odbywać się z rachunku bankowego UPRP, w ramach środków dostępnych w jego planie finansowym, oraz że Instytucja Pośrednicząca, tj. Minister Gospodarki, przekaze Urzędowi środki w ramach dofinansowania krajowego. Ponieważ zatwierdzenie projektu do wsparcia nastąpiło w dniu 8 lutego 2011 r., tj. już po uchwaleniu ustawy budżetowej na 2011 rok, środki finansowe na dofinansowanie krajowe projektu, nie zostały uwzględnione w planie finansowym UPRP na 2011 r. Środki na dofinansowanie krajowe zostały przyznane UPRP z rezerwy celowej decyzją Ministra Finansów z dnia 27 czerwca 2011 r., natomiast rezerwa celowa na wynagrodzenia dwóch pracowników bezpośrednio realizujących projekt przyznana została decyzją Ministra Finansów z dnia 1 września 2011 r. W dniu 28 czerwca 2011 r. do planu finansowego UPRP wprowadzono pozycje wydatków związanych z projektem POIG „Wsparcie efektywnego wykorzystania własności przemysłowej w innowacyjnej gospodarce”.

W ocenie NIK niecelowe było ustalenie okresu kwalifikowania wydatków dla Projektu na dzień 1 października 2010 r. (tj. datę poprzedzającą ponad sześć miesięcy podpisania porozumienia w sprawie jego finansowania), w sytuacji braku możliwości refundacji wydatków związanych z POIG, poniesionych do dnia przyznania środków na ten cel. Finansowanie realizacji projektu mogło się bowiem odbyć dopiero po uwzględnieniu w planie finansowym UPRP środków na dofinansowanie projektu, z przyznanej przez Ministra Finansów rezerwy celowej. Podpisując porozumienie w UPRP nie wzięto pod uwagę braku możliwości ustalenia wydatków finansowanych z POIG w planie finansowym UPRP do czasu przyznania rezerwy celowej, a tym samym trudności w realizacji zadań związanych z projektem od początku roku budżetowego, zobowiązując się jednocześnie do osiągnięcia wskaźników jego wykonania wyznaczonych w 2011 r. W ocenie NIK rzetelność analizy projektu porozumienia wymagała ponadto zwrócenia uwagi na fakt, że Ministerstwo Gospodarki jest dysponentem odrębnej od UPRP części budżetowej i wykonanie postanowienia dotyczącego zobowiązania Instytucji Pośredniczącej (Ministra Gospodarki) do dofinansowania realizacji projektu systemowego, stałoby w sprzeczności z limitami

wydatków wyznaczonymi dla poszczególnych dysponentów części budżetowych w ustawie budżetowej na rok 2011.

Brak możliwości refundacji wydatków poniesionych do czasu przyznania środków z rezerwy celowej ograniczył możliwość realizowania przez UPRP zadań przewidzianych harmonogramem wykonania projektu POIG, wyłącznie do tych, których wykonanie było jednocześnie planowane w projekcie budżetu Urzędu na rok 2011.

W wyniku finansowania zadań związanych z POIG nie wykonano również (z uwagi na brak środków) szeregu działań z zakresu działalności Urzędu, zaplanowanych do wykonania przy założeniu sfinansowania wydatków związanych z POIG ze środków tego programu. Nie zrealizowano m.in.: zakupu: specjalistycznych baz patentowych (Patbase, Pat/Orbit, Platforma STN) wspomagających pracę ekspertów Urzędu, usług analityczno-projektowych i programistycznych dla przebudowy systemu obsługi znaków towarowych Marpol, usług konsultingowych w celu wdrożenia procedur zgodnych z normą ISO 27001 (bezpieczeństwo informacji) oraz usług konsultingowych w celu opracowania wymagań do wdrożenia rejestrów elektronicznych.

NIK nie stwierdziła nieprawidłowości w zakresie zgodności ponoszonych wydatków z postanowieniami porozumienia zawartego z Ministrem Gospodarki, będącego podstawą do realizacji przez UPRP wydatków ze środków europejskich.

Przeciętne zatrudnienie w UPRP w 2011 r. (w przeliczeniu na pełnozatrudnionych) wyniosło 504 osoby. W porównaniu do stanu w 2010 r. przeciętne zatrudnienie było niższe o trzy osoby, tj. o 0,6%. W porównaniu do planowanego (541 osób) przeciętne zatrudnienie było niższe o 37 osób, tj. o 6,8%. W 2011 r. przeprowadzono nabory na 17 stanowisk w UPRP. Różnica pomiędzy planowanym poziomem zatrudnienia a jego wykonaniem wynikała przede wszystkim z braku zainteresowania ofertami pracy w zawodach poszukiwanych przez Urząd Patentowy, w których poszukiwani specjaliści uzyskują wyższe wynagrodzenia w sektorze prywatnym.

Łącznie wydatki na wynagrodzenia w części 61 Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej wyniosły 33 756,8 tys. zł, co stanowiło 99,9% wielkości planowanej po zmianach. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w części 61 Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej w 2011 r. wyniosło 5 581 zł (z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym) i było wyższe w porównaniu do 2010 r. o 2,5%. Wzrost wynagrodzeń ogółem wynikał przede wszystkim z przyznania środków na skutki podwyższenia w 2011 r. wynagrodzeń dla nowo

powołanych ekspertów UPRP, przyznania środków na wynagrodzenia dwóch pracowników zatrudnionych do realizacji projektu systemowego POIG, przyznania środków na zadanie specjalne „systemu motywacyjno-lojalnościowego” w ramach prezydencji oraz przyznania środków na nagrodę jubileuszową dla Prezesa UPRP.

Wynagrodzenia osób sprawujących kierownicze stanowiska państwowe w UPRP – Prezesa i Zastępców Prezesa Urzędu w 2011 r. były wyliczone w oparciu o kwotę bazową 1 766,46 zł, tj. zgodnie z ograniczeniami wynikającymi z ustawy z dnia 26 listopada 2010 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją ustawy budżetowej¹⁶. W stosunku do roku 2010 zarobki Prezesa i Zastępców Prezesa Urzędu w zakresie płacy zasadniczej, dodatku stażowego oraz dodatku funkcyjnego nie uległy zmianie. Średni wzrost wynagrodzeń Prezesa i Zastępców Prezesa Urzędu o 9,4% w stosunku do roku 2010, wynikał z faktu wypłacenia w 2011 r. nagrody jubileuszowej dla Prezesa UPRP.

Limit wydatków na wynagrodzenia nie został przekroczony. W 2011 r. nie było planowane zwiększenie liczby etatów planistycznych w stosunku do roku 2010.

Dane dotyczące zatrudnienia i wynagrodzeń przedstawiono w tabeli stanowiącej załącznik nr 3 do Informacji.

Na koniec grudnia 2011 r. zobowiązania UPRP wyniosły 2 824 tys. zł i były wyższe o 93,4 tys. zł, tj. o 3,3%, od zobowiązań na koniec grudnia 2010 r. Zobowiązania wymagalne i odsetki z tytułu nieterminowych płatności nie wystąpiły. Największy udział w zobowiązaniach Urzędu stanowiły zobowiązania z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego wraz z pochodnymi (2 166,5 tys. zł, tj. 76,7% ogółu zobowiązań). Wszystkie zobowiązania Urzędu zostały uregulowane w styczniu 2012 r. z wyjątkiem dodatkowego wynagrodzenia rocznego (wraz z pochodnymi), które wypłacone zostało w lutym 2012 r. oraz dodatkowego wynagrodzenia rocznego dwóch pracowników zatrudnionych do realizacji projektu systemowego POIG, które wypłacone zostało z budżetu Urzędu na początku marca 2012 r., po otrzymaniu przez UPRP pisma z Ministerstwa Finansów informującego o możliwości wnioskowania o środki z rezerwy celowej na wynagrodzenia dopiero po podjęciu przez Radę Ministrów uchwały w sprawie podziału tej rezerwy.

W 2011 r. Urząd nie udzielał dotacji budżetowych.

¹⁶ Dz.U. Nr 238, poz. 1578 ze zm.

Wydatki budżetu środków europejskich

W 2011 r. wykonanie przez UPRP wydatków z budżetu środków europejskich wyniosło 633 tys. zł, tj. 48,6% budżetu po zmianach. W 2010 r. UPRP nie realizował wydatków z budżetu środków europejskich. Budżet środków europejskich Urzędu ustanowiony został w ciągu roku budżetowego w kwocie 1 303 tys. zł, z przeznaczeniem na:

- realizację projektu systemowego nr POIG.05.02.00-00-004/10-00 „Wsparcie efektywnego wykorzystania własności przemysłowej w innowacyjnej gospodarce”, realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, w wysokości 1 163 tys. zł,
- wynagrodzenia dla dwóch pracowników bezpośrednio realizujących projekt systemowy nr POIG.05.02.00-00-004/10-00, w wysokości 140 tys. zł.

W 2011 r. wykonano wydatki bieżące z budżetu środków europejskich w wysokości 471 tys. zł, tj. w 42,4% planu po zmianach. Wynagrodzenia osobowe wraz z pochodnymi w ramach budżetu środków europejskich wyniosły łącznie 122 tys. zł, tj. 83% planu po zmianach. Wydatki majątkowe zrealizowano w wysokości 40 tys. zł, tj. 90,9% planu po zmianach.

Przyczyną braku wykorzystania środków z budżetu środków europejskich było (analogicznie jak w przypadku rezerwy celowej ze środków budżetu państwa na realizację przez UPRP projektu systemowego nr POIG.05.02.00-00-004/10-00) późne przyznanie środków z rezerwy celowej na realizację zadań związanych z PIOG (27 czerwca 2011 r.). Struktura finansowania zadań w ramach tego programu ustalona na podstawie porozumienia zawartego z Instytucją Pośredniczącą¹⁷ zakładała bowiem równoległe finansowanie projektu ze środków budżetu państwa (15%) oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (85%). Problematykę porozumienia zawartego z Ministrem Gospodarki w sprawie realizacji przez UPRP zadań związanych z POIG omówiono w niniejszej Informacji, w rozdziale dotyczącym wydatków z budżetu państwa.

Dane dotyczące wydatków budżetu środków europejskich przedstawiono w tabeli, stanowiącej załącznik nr 4 do Informacji.

¹⁷ Porozumienie zawarte z Ministrem Gospodarki w dniu 14 kwietnia 2011 r. nr POIG.05.02.00-00-004/10-00.

Inne ustalenia kontroli

Na podstawie decyzji Dyrektora Generalnego UPRP w sprawie obiegu dokumentów finansowo-księgowych oraz zasad ewidencji i gospodarki środkami rzeczowymi w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej¹⁸, Dyrektor Generalny UPRP, w dniu 4 stycznia 2011 r. zaakceptował pogotowie kasowe na 2011 r., w wysokości 20 tys. zł. W 2011 r. w kasie nie przechowywano kwot wyższych niż ustalone.

Opłatę abonamentową wniesiono za wszystkie posiadane odbiorniki radiowe i telewizyjne. Terminowość dokonania przez UPRP opłaty abonamentowej nie budziła zastrzeżeń.

W 2011 r. nie przekazywano środków na rachunki pomocnicze, w tym na rachunek sum na zlecenie.

¹⁸ Decyzja z dnia 1 lipca 2010 r.

4. Informacje dodatkowe o przeprowadzonej kontroli

Protokół

Protokół kontroli podpisano bez zastrzeżeń w dniu 3 kwietnia 2012 r.

Wystąpienie pokontrolne

Wystąpienie pokontrolne skierowano do Prezesa UPRP w dniu 13 kwietnia 2012 r. W wystąpieniu został sformułowany wniosek o rzetelne analizowanie treści zawieranych umów. Do wystąpienia pokontrolnego nie złożono zastrzeżeń.

W odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne Prezes UPRP poinformowała¹⁹, iż wniosek pokontrolny został skierowany do stosowania przez Kierownictwo oraz wszystkie komórki organizacyjne Urzędu.

¹⁹ Pismo z dnia 25 kwietnia 2012 r.

Załącznik nr 1

Dochody budżetowe

L.p.	Wyszczególnienie	2010	2011		5:3	5:4
		Wykonanie	Ustawa	Wykonanie		
		tys. zł				
1	2	3	4	5	6	7
1.	Ogółem, w tym:	60 210,3	58 000,0	60 534,1	100,5	104,4
	dział 750 Administracja Publiczna	60 210,3	58 000,0	60 534,1	100,5	104,4
1.1	rozdział 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	60 210,3	57 880,0	60 405,8	100,3	104,4
1.1.1	§ 0690 wpływy z różnych opłat	59 423,5	57 430,0	59 973,5	100,9	104,4
1.1.2	§ 0750 dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych	16,5	30,0	24,0	145,5	80,0
1.1.3	§ 0830 wpływy z usług	243,7	286,0	294,7	120,9	103,0
1.1.4	§ 0840 wpływy ze sprzedaży wyrobów	143	105,0	89,8	62,7	85,5
1.1.5	§ 0870 wpływy ze sprzedaży składników majątkowych	0,9	-	1,8	200,0	-
1.1.6	§ 0970 wpływy z różnych dochodów	108,4	29,0	21,6	19,9	74,5
1.1.7	§ 1510 różnice kursowe	0,0	0,0	0,4	-	-
1.1.8	§ 2400 wpływy do budżetu nadwyżki dochodów własnych lub środków obrotowych	274,1	0,0	0,0	0,0	-
1.2.	Rozdział 75093 Dochody państwowej jednostki budżetowej uzyskane z tytułu przejętych zadań, które w 2010 r. były finansowane z rachunku dochodów własnych	0,0	120,0	128,3	-	106,9
1.2.1	§ 0830 wpływy z usług	0,0	120,0	126,9	-	105,8
1.2.2	§ 1510 różnice kursowe	0,0	0,0	1,4	-	-

Dane na podstawie rocznego sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych.

Załącznik nr 2

Wydatki budżetowe

Lp.	Wyszczególnienie	2010		2011		6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa	Budżet po zmianach	Wykonanie			
		tys. zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Ogółem, w tym:	46 001,8	47 084	47 436,9	47 063	102,3	100	99,2
	Dział 750 Administracja publiczna	46 000,8	47 083	47 435,9	47 062	102,3	100	99,2
1.1.	rozdział 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	45 938,1	46 655	46 990,9	46 863	102	100,4	99,7
1.1.1.	§ 4010 wynagrodzenia osobowe pracowników	15 773,2	16 482	16 099,7	16 097	102,1	97,7	100
1.1.2.	§ 4020 wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	15 203,3	14 784	15 359,8	15 359,7	101	103,9	100
1.1.3.	§ 4040 dodatkowe wynagrodzenie roczne	2 152,8	2 568	2 165,2	2 165,1	100,6	84,3	100
1.1.4.	§ 4110 składki na ubezpieczenia społeczne	4 645,2	4 767	4 772,4	4 771,9	102,7	100,1	100
1.1.5.	§ 4120 składki na fundusz pracy	527,9	820	530,5	530,3	100,5	64,7	100
1.1.6.	§ 4210 zakup materiałów i wyposażenia	1 343	1 480	1 938,4	1 938,2	144,3	131	100
1.1.7.	§ 4270 zakup usług remontowych	524,7	590	631,2	631,1	120,3	107	100
1.1.8.	§ 4300 zakup usług pozostałych	2 274,3	2 017	2 040,4	2 040,2	89,7	101,2	100
1.1.9.	§ 4420 podróże służbowe zagraniczne	373,6	500	442,3	442,3	118,4	88,5	100
1.1.10.	§ 4440 odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	583,1	629	603	603	103,4	95,9	100
1.1.11.	§ 6060 zakup akcesoriów komputerowych w tym programów i licencji	299,7	300	388	388	129,5	129,3	100
1.2.	rozdział 75076 Przygotowanie i sprawowanie przewodnictwa w Radzie Unii Europejskiej	62,7	428	445	199	317,4	46,5	44,7
1.2.1.	§ 4300 zakup usług pozostałych	3,2	367	245,9	0	0	0	0
1.2.2.	§ 4420 podróże służbowe zagraniczne	37,8	52	173,1	173	457,7	332,7	99,9
2.	Dział 752 Obrona Narodowa	1	1	1	1	100	100	100
2.1.	rozdział 75212 Pozostałe wydatki obronne	1	1	1	1	100	100	100
2.1.1.	§ 4170 wynagrodzenia bezosobowe	1	1	1	1	100	100	100

Dane na podstawie rocznego sprawozdania Rb-28 z wykonania planu wydatków.

Załącznik nr 3

Zatrudnienie i wynagrodzenia

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2010			Wykonanie 2011			
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Wynagrodzenia wg Rb-70	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Wynagrodzenia wg Rb-70	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	8:5
		osób	tys. zł	zł	osób	tys. zł	zł	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem wg statusu zatrudnienia*, w tym:	507	33 129,3	5 445,3	504	33 756,8	5 581,5	102,5
	01	58	2 066,9	2 969,7	58	2 115,7	3 039,8	102,4
	02	3	389,4	10 816,7	3	426,1	11 833,0	109,4
	03	257	16 297,5	5 284,5	257	16 557,9	5 369,0	101,6
	06	189	14 375,5	6 338,4	186	14 657,1	6 566,8	103,6
1.	dział 750 rozdział Administracja Publiczna	507	33 129,3	5 445,3	504	33 756,8	5 581,5	102,5
1.1.	rozdział 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej status zatrudnienia	507	33 129,3	5 445,3	504	33 742,2	5 579,1	102,5
	01	58	2 066,9	2 969,7	58	2 115,7	3 039,8	102,4
	02	3	389,4	10 816,7	3	423,8	11 772,6	108,8
	03	257	16 297,5	5 284,5	257	16 546,9	5 365,4	101,5
	06	189	14 375,5	6 338,4	186	14 655,8	6 566,2	103,6
1.2.	rozdział 75076 Przygotowanie i sprawowanie przewodnictwa w Radzie Unii Europejskiej status zatrudnienia	0	0	0	0	14,6		
	01	0	0	0	0	0,0	0	
	02	0	0	0	0	2,3	0	
	03	0	0	0	0	11,0	0	
	06	0	0	0	0	1,3	0	

* Status zatrudnienia określony został w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

Załącznik nr 4

Wydatki budżetu środków europejskich

Lp.	Wyszczególnienie	2010	2011			6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa	Budżet po zmianach	Wykonanie			
		tys. zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem, w tym:	0	0	1 303,3	633	-	-	48,6
1.	Dział 750	0	0	1 303,3	633	-	-	48,6
1.1.	rozdział 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	0	0	1 303,3	633	-	-	48,6
1.1.1	§ 4027 wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	0	0	118,8	102,4	-	-	86,2
1.1.2	§ 4177 wynagrodzenia bezosobowe	0	0	92,4	77	-	-	83,3
1.1.3	§ 4217 zakup materiałów i wyposażenia	0	0	77,0	20,5	-	-	27,3
1.1.4	§ 4307 zakup usług pozostałych	0	0	791,4	354	-	-	44,7
1.1.5	§ 6067 wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	0	0	44,2	40,4	-	-	91,4

Załącznik nr 5

Kalkulacja oceny końcowej część 61 – Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej

Oceny wykonania budżetu części 61 Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej dokonano stosując kryteria²⁰ oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2011 roku²¹.

Dochody :	60 534,1 tys. zł
Wydatki:	47 695,9 tys. zł
Łączna kwota G :	108 230 tys.
Waga dochodów w łącznej kwocie:	$Wd = 0,5593$
Waga wydatków w łącznej kwocie:	$Ww = 0,4407$
Nieprawidłowości w dochodach:	nie wystąpiły
Ocena cząstkowa dochodów:	5
Nieprawidłowości w wydatkach:	nie wystąpiły
Ocena cząstkowa wydatków:	5
Wynik końcowy Wk:	$0,5593 \times 5 + 0,4407 \times 5 = 5$

²⁰ <http://www.nik.gov.pl/kontrole/standardy-kontroli-nik/>

²¹ Porównaj: <http://www.nik.gov.pl/kontrole/analiza-budzetu-panstwa/>

Załącznik nr 6**Wykaz organów, którym przekazano informację o wynikach kontroli**

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Komisja Finansów Publicznych
6. Komisja do Spraw Kontroli Państwowej
7. Komisja Edukacji, Nauki i Młodzieży
8. Minister Finansów
9. Minister Gospodarki
10. Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego
11. Biuro Bezpieczeństwa Narodowego
12. Prezes Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej